

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Крутієва Катерина Анатоліївна
здобувачка вищої освіти 3-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕВОЛЮЦІЯ МІГРАЦІЙНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

Відправна точка у розвитку української міграційної політики почалася у 1991 році. Розвал СРСР змінив концепцію закритої міграційної політики на ліберальну та демократичну. Цей шлях покликав за собою багато змін: по-перше, науковці отримали можливість зламати соціалістичні гешталти, розвивати табуйовані теми; по-друге, самостійній та незалежній Україні було необхідно швидко «збудувати» свій міграційний механізм. Що саме вийшло з 33-річного шляху України до модернізації системи вільного та безперешкодного пересування?

Після розпаду СРСР почалися масові зовнішні міграції, для українських вчених ця тематика стала «відкритим полем», яке потребувало чимало коригувань. Нестача досвіду, науковців та ресурсів – те, з чим стикнулися при формуванні нової міграційної політики. Багато країн вже давно існувало в іншому вимірі, де питання про виїзд в іншу країну не було питанням «зради батьківщини». Незалежна Україна потребувала ліквідацію усталених радянських заборон щодо пересування за межі союзу. Першим кроком до лібералізації системи міграційних процесів стало введення першого спеціалізованого органу – Міністерства України у справах національностей та міграції у 1993 році. Тривалий та тяжкий процес набуття самостійності в регулюванні міграційної системи перервала нова проблема. Економічна ситуація України перші 15 років незалежності була критичною, через це відбувався масовий виїзд українського народу у західні країни. Розбіжності між Верховною Радою та Президентом України сильно впливали на розвиток у сфері міграції. Велика кількість законопроектів не була підтримана. Навіть у 2007 та 2008 роках РНБО надала невтішний висновок щодо розвитку країни у цьому напрямі. Нерішучість, невизначеність та відсутність цілей, завдань та принципів – фундаментальні

прогалини в системі міграційної політики. Вже у 2010-х роках почався інтенсивний процес розвитку у цій сфері державної політики. Створення Державної міграційної служби стало успішним кроком до систематичного регулювання міграційних процесів. За три роки Уряд ухвалив чимало законів, які в свою чергу досі функціонують та являються основними в системі переселенських циклів. Інтерпретування європейських цінностей та засобів щодо регулювання еміграції та імміграції людей стали позитивним кроком у бік безперешкодного перетину кордону. Активні дії у поетапному виконанні Плану дій з лібералізації Європейським Союзом безвізового режиму для України завершилися підписанням угоди з ЄС стосовно безвізового режиму.

З 2017 року спостерігається стрімка динаміка трудової міграції молодих людей в країни ЄС. Багато науковців наголошують на проблемі втрати висококваліфікованих спеціалістів, одним із дієвих способів стимуляції повернення в Україну – економічний фактор. Це можуть бути певні пільги на купівлю житла або оплату комунальних послуг, гарантоване робоче місце з високою заробітною платою або стартове фінансування малих та середніх бізнесів. Хоча Верховна Рада України працює над введенням певних стимуляційних засобів з 2012 року, але ситуація щодо цього аспекту стала гіршою.

Висновки. Україна, при набранні статусу незалежності, поринула у вирішення економічних проблем. Нерішучість та неготовність до самостійного розвитку незалежної держави стали основними негативними критеріями повільного розвитку у всіх сферах життя. Оновлення міграційної системи не було основним напрямком розвитку на початку здобуття незалежності. 2010-ті роки стали початком для розвитку міграційної політики, яке почалося з формування спеціалізованих органів регулювання державної політики у цій сфері, продовжилося введенням законів та певний план дій наперед. Нововведення в систему державного управління міграційних процесів, отримання досвіду від зарубіжних правників, співпраця з країнами Європи та врешті-решт збалансоване регулювання імміграції та еміграції. Можна остаточно зазначити, що Україна

ліквідувала політику СРСР та наблизилася до тісного співробітництва з країнами Заходу. Цей шлях неоднозначно впливає на економічну політику, але при появі оптимального рішення однієї ситуації – з'являється, зазвичай, інша проблема вже в іншій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Угода між Україною та Європейським Союзом про внесення змін до Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз : Угода Україна від 23.07.2012 р. : станом на 22 берез. 2013 р.
URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b15#Text
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI:станом на 5 жов. 2024 р.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
3. Малиновська О. А. Міграційні дослідження радянського періоду та їх вплив на сучасне міграцієзнавство в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2013. № 2 (20). С. 156-166.
4. Малиновська О. А. Розвиток міграційних процесів в умовах фінансово економічної кризи: деякі можливі наслідки для України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2009. Вип. 87. ч. 1. С. 60-68.
5. Малиновська О. А. Сучасна міграційна ситуація в Україні та формування міграційної політики держави. *Університет*. 2008. № 2. С. 11-29.

Ключові слова: міграція, міграційні процеси, безвізовий режим.

Науковий керівник: доктор філософії в галузі міжнародного права, асистент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Гребенюк Дмитро Олегович.

Шевель Юлія Олегівна	
МІЖНАРОДНЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ У ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	166
Boiko Veronika	
THE ROLE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT (ICC) IN THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS.....	170
СЕКЦІЯ № 4. МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО.....	176
Загребнюк Дар'я Михайлівна	
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ЗМІНА КЛІМАТУ.....	176
Степаненко Руслана Андріївна	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	180
СЕКЦІЯ № 5. МІГРАЦІЙНЕ ПРАВО.....	185
Андрущенко Анна Олександрівна	
ПРОБЛЕМА НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА БОРОТЬБА З НЕЮ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.....	185
Басюк Вікторія Вікторівна	
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РЕГУЛЮВАННІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ....	189
Белова Лідія Максимівна	
ПРАВО НА ПРИТУЛОК У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ МІГРАЦІЙНИХ КРИЗ: МІЖНАРОДНО- ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	192
Бойко Альона Сергіївна	
ЩОДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ БІЖЕНЦІВ ТА МІГРАНТІВ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	196
Димура Катерина Володимирівна	
МІГРАЦІЙНА КРИЗА В ЄС: ПОШУК БАЛАНСУ МІЖ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ.....	201
Костенко Іван Віталійович	
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У БОРОТЬБІ З НЕЗАКОННОЮ МІГРАЦІЄЮ.....	205
Кругієва Катерина Анатоліївна	
ЕВОЛЮЦІЯ МІГРАЦІЙНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ.....	209
Ліфєрова Владислава Владиславівна	
ОСОБИСТИЙ ЗАКОН УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ В НІМЕЧЧИНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	212
Пугач Марина Віталіївна	